

Rīga, 2020.gada 24.aprīlī, Nr. 2-9e/103

**Finanšu ministrijai
Ekonomikas ministrijai
Labklājības ministrijai
Izglītības un zinātnes ministrijai
Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai**

**Par ekonomikas atveseļošanas plāna izstrādi
un ES fondu darbības programmas
“Izaugsme un nodarbinātība” iekšējām
pārdaļēm COVID-19 pandēmijas seku
mazināšanai**

Latvijas Darba devēju konfederācija (LDDK) ir iepazinusies ar Koalīcijas sadarbības partneru darba grupā Par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda jautājumiem š.g. 23.aprīļa darba grupas videokonferencē piedāvātajiem ES fondu darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” pasākumiem un iekšējām pārdaļēm COVID-19 pandēmijas seku mazināšanai.

LDDK izsaka šādus komentārus un priekšlikumus attiecībā uz nepieciešamajiem papildinājumiem, precizējumiem vai izmaiņām:

1. PAR ĪSTENOJAMO PASĀKUMU VIRSMĒRĶI NOTEIKT:

- (1) Veselības aizsardzības sistēmas un infekcijas prevencijas pasākumi strādājošajiem;
- (2) Atbalsts nodarbinātībai un uzņēmējdarbībai;
- (3) Sociālā miera nodrošināšana un negatīvu sociālekonomisko seku mazināšana.

2. PAR PRIORITĀRI ĪSTENOJAMIEM PASĀKUMIEM NOTEIKT:

(1) Nekavējošie pasākumi:

- 1.1. Uzņēmumu civilās (epidemioloģiskās) aizsardzības procedūru un inventāru sakārtošana: veselības drošības aizsardzības pasākumu ieviešana un finansēšana strādājošiem uzņēmumos** (individuālie aizsardzības līdzekļi (IAL), dezinfekcijas līdzekļi, drošības aprīkojums (stikli, sienas, dezinfekcijas sieti. Piemērot vienas vienības izmaksu metodiku, paredzot noteiktu apjomu uz darbinieku un uzņēmumu, piemēram, 6 cimdi, 3 dezinfekcijas līdzekļi vienam darbiniekam, x dezinfekcijas sietu skaits ražojošam un pakalpojumu sniedzošam uzņēmumam pēc pieprasījuma. Finansējuma iespējamie avoti: LM, EM programmas;
- 1.2. SPKC konsultācijas uzņēmumiem, valsts un pašvaldību iestādēm pēc pieprasījuma par aizsardzības līdzekļu un pasākumu atbilstošu izmantošanu praksē:** atbalsts uzņēmumiem (darba drošības speciālistiem,

kur tādi ir, un uzņēmumos, kur nav, nodrošināt papildus ar konsultantiem) pielāgoties darbam COVID-19 kontrolētas izplatības apstākļos. Finansējuma iespējamie avoti: VM vai LM, EM programmas;

1.3. Īslaicīga bezdarba sistēmas ieviešana:

- a) **pagaidu atlaišanas institūta** (angļu val. temporary layoff) **atbalsta sistēmas ieviešana**. Finansējuma iespējamie avoti: LM programmas aktīvās nodarbinātības pasākumu ietvaros;
- b) **nodarbināto pārkvalifikācijas un kvalifikācijas pilnveides pasākumi**: profesionālā pilnveide atbilstoši uzņēmuma profilam un attīstības vajadzībām (sadarbībā ar darba devējiem vienošanās par pasākumu saturu, īstenošanas gaitu, sasniedzamo rezultātu). Finansējuma iespējamie avoti: LM programmas aktīvās nodarbinātības pasākumu ietvaros;

(2) PAR DRĪZUMĀ IEVIEŠAMIEM PASĀKUMIEM NOTEIKT:

2.1. Uzņēmumu piekļuve apgrozāmiem līdzekļiem (grantu un aizņēmumi): uzņēmumu attīstībai un modernizācijai. Pārskatīt un atvieglot nosacījumus grantu un aizdevumu saņemšanai, lai pēc iespējas plašāks uzņēmēju loks var izmantot finansējumu, kā arī paplašināt programmas, dodot iespējas arī būvniecības un remontdarbu veikšanai. Finansējuma iespējamie avoti: EM/ ALTUM programmas

2.2. Pieprasījuma radīšana, ekonomiskās aktivitātes veicināšana un uzņēmējdarbībai un nodarbinātībai nepieciešamās infrastruktūras veidošana valsts pasūtījumu un iepirkumu veidā caur publiskās infrastruktūras attīstības projektiem, sekmējot arī t.s. Eiropas zaļā kursa (angļu val. European Green Deal) mērķu un uzdevumu īstenošanu. Finansējuma iespējamie avoti: VARAM, SM programmas.

- a) **Pašvaldību energoefektivitātes pasākumi 2020.gada projektiem**: prioritāri pašvaldību iestādes (skolas, bērnudārzi u.c.) un valsts un pašvaldību kapitālsabiedrības, izslēdzot pašvaldību administratīvās ēkas. VARAM programmas;
- b) **Pašvaldību īres namu un dzīvojamā fonda būvēšana (un esošo pašvaldībām piederošo dzīvokļu remontēšana) uzņēmējdarbības sekmēšanai reģionos**: nepieciešamo normatīvu izstrāde ES fondu ieguldījumu veikšanai. VARAM programmas;¹
- c) **Uzņēmējdarbībai nepieciešamā infrastruktūra: ceļu būve un atjaunošana reģions, elektrības pieslēgumu uzlabošana**: ielu un ceļu projekti ražošanas un pakalpojumu sniegšanas vietu sasniedzamībai, ražošanas ēkas un pakalpojumu sniedzēju elektropieslēgumu uzlabošana (esošo uzņēmumu sekmīga darbība un attīstība, pārceļšana uz Latviju). Rail Baltic projekta attīstība (vietējais patēriņš caur valsts publisko pasūtījumu, ilgtermiņā - eksporta attīstība). Iespējamais finansējuma avots: VARAM, SM programmas;

¹ LRVK 03-12-2019 revīzijas atzinums: [Vai tiek izpildīti priekšnoteikumi pašvaldību pārvaldīšanā un kontrolē esošu ekspluatācijā pieņemtu ēku atbilstībai drošuma prasībām?](#); 14.01.2020: [Valsts kontrole: lai glābtu dzīvokļu namus jāmaina gan valsts, gan īpašnieku attieksme](#)

- d) **Zem-emisiju transporta segmenta atbalsta programmas ieviešana:** atbalsta mehānismi transporta sektora uzņēmumiem, kas investē straujākā pārejā uz videi draudzīgām tehnoloģijām (zem-emisiju segmenta atbalsta programmas ieviešana), kas stimulētu uzņēmumus un privātpersonas iegādāties “zaļus” auto. Papildus nepieciešams ieviest ierobežojumus nolietotu auto importam Latvijā. Iespējamais finansējuma avots: VARAM, SM programmas;
- e) **Eksporta veicināšana:** (1) eksporta kredītu instrumenti un (2) pieeja apgrozāmiem līdzekļiem (grantu un aizdevumu veidā) dzīvotspējīgu uzņēmumu darbības uzturēšanai (norēķiniem ar piegādātājiem un darbiniekiem), pārorientācijai uz citiem tirgiem un produktiem, vietējā pasūtījuma un pieprasījuma nodrošināšanai un uzņēmumu modernizācijai starptautiskās konkurētspējas uzlabošanai. Nepieciešams paplašināt programmas, dodot iespējas arī būvniecībai un remontdarbu veikšanai uzņēmumos. Lūdzu skatīt LDDK 2020.gada 17.aprīļa vēstuli Nr. 2-9e/94, kas iekļauj arī dažādu nozaru uzņēmumu pieprasītu eksporta atbalsta pasākumu uzskaiti (8.-15. priekšlikums). EM/ ALTRUM programmas.
- f) **Nodarbinātības un pieaugušo izglītības pasākumi (sadarbībā ar darba devējiem):** Darbaspēka kvalifikācijas pilnveides un pārkvalifikācijas pasākumi: (1) profesionālā pilnveide atbilstoši uzņēmuma profilam un attīstības vajadzībām, saglabājot uzņēmumos nepieciešamos speciālistus; (2) attīstīt caurviju prasmes, piemēram, digitālās prasmes, tai skaitā apmācīt attālinātam darbam, valodu un citas prasmes; (3) DVB īstenošana profesionālajā un augstākajā izglītībā. Nepieciešams noteikt demarkāciju nodarbināto pārkvalifikācijas un kvalifikācijas pilnveides pasākumos IZM un EM programmās;
- g) **Ieguldījumi pētniecībā un attīstībā, produktivitātē:** (1) atbalstīt zinātniski ietilpīgus ieguldījumus fundamentālās un lietišķās zinātnes jomā: jaunu iekārtu izveide (inspekcijas un kontroles iekārtas), (2) jaunu produktu attīstībai atbalsts eksportspējīgiem uzņēmumiem ar augstas pievienotās vērtības produkciju, kuri spējīgi ar papildus investīcijām un jaunām iekārtām būtiski palielināt savu ražošanas apjomu, uzlabot uzņēmēju efektivitāti, veikt jaunu tehnoloģiju izstrādi un paaugstināt eksportspēju, saglabājot esošās darba vietas un radot jaunas. Atbalsts jaunu iekārtu iegādei. EM/ ALTUM/ IZM programmas.

3. PAR GALVENAJIEM REZULTATĪVAJIEM (MĒRĶA) RĀDĪTĀJIEM NOTEIKT (sākot ar 2020 gadu):

- 3.1. **Nodarbinātības līmenis:** ne mazāk kā 900 000 (pirms krīzes 2019.gada beigu rādītājs: 910 000)
- 3.2. **Migrācijas saldo:** ne vairāk par - 5 000 (2018.gada atskaites rādītājs: - 4 905)
- 3.3. **Bezdarba līmenis:** ne vairāk par 60 000 (pirms krīzes 2019.gada beigu rādītājs: 57 808)

Vēršam uzmanību, ka detalizētus priekšlikumus attiecībā uz EM un IZM programmām LDDK ir jau iesniedza savā 2020.gada 7. aprīļa vēstulē Nr.2-9e/87 “Par ekonomikas atveseļošanas plāna izstrādi un Eiropas Savienības fondu pārdali izglītības jomā” un 17.aprīļa vēstulē Nr. 2-9e/9 “Par ekonomikas atveseļošanas plāna izstrādi un Eiropas Savienības fondu pārdali Ekonomikas ministrijas pārziņā esošo specifisko atbalsta mērķu ietvaros”.

Nodarbinātības pasākumu plānošanā, lēmumu pieņemšanā un īstenošanā aicinām nodrošināt sociālo partneru (darba devēju un darba ņēmēju organizāciju) līdzdalību tajos jautājumos, kas skar tautsaimniecības un uzņēmējdarbības attīstību, atbalsta sniegšanu uzņēmumiem un darbiniekiem.

Pielikumā:

1. LDDK priekšlikums finansējuma pārdalēm, uz 4 lappusēm;
2. LDDK priekšlikumi ministriju plānotās iekšējām pārdalēm, 6 lappusēm.

Ģenerāldirektore

(paraksts*)

L.Meņģelsone

lddk@lddk.lv

67225162

***DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU**